

Ter. é. 1881.

Megjelenik minden hónap 10-ikén, legalább is $2\frac{1}{2}$ nagy nyolczadrét ivnyi tartalommal; időnként fametszetű ábrákkal illusztrálva.

TERMÉSZETTUDOMÁNYI KÖZLÖNY.

HAVIFOLYÓIRAT
KÖZÉRDEKŰ ISMERETEK TERJESZTÉSÉRE.

E folyóiratot a társulat tagjai az évdíj fejében kapják; nem tagok részére a 30—33 ívből álló egész évfolyam előfizetési ára 5 forint.

XIII. KÖTET.

1881. JANUÁR

137-ik FÜZET.

I. RECLUS ELŐSZAVA „A FÖLD“ MAGYAR KIADÁSÁHOZ.*

„A Föld“ negyedik francia kiadása jelen fordításának megjelenése alkalmából magyar barátaim arra hívnak föl, hogy írjak hozzá néhány szónyi előbeszédet. Az ő jószágukból egy pillanatra magyarrá leszek és tartózkodás nélkül szólok magyar olvasóimhoz.

Mindenekelőtt engedjék meg olvasóim, hogy saját könyvemmel szemben óvatosságra intsem őket. Az olyan könyveket kivéve, melyek a legszebb művészi alakban az ember legmagasabb gondolatait s a szeretetnek és igazságnak legékeesebb szózatait tartalmazzák, minden könyv káros lehet, kiváltképen pedig az olyanok, melyek a tudományt merészlik érinteni; ezeket csakis úgy kell olvasnunk, hogy a természet vagy az ember tanulmányozásával ellenőrizzük őket. Kalauzolnak ezek, de csak csekély távolságra, s a vizsgálódó csakhamar túlhalad rajtuk az igazság kutatásában; pusztá jelző czövekek ezek a nagy út mellett, csupán arra valók, hogy a már megfutott tér határait mutassák.

Szerencsére mi sem könnyebb, mint fiziografiai munkát ellenőrizni, s fölismerni, hogy mi benne a tiszta ércz, s mi a hamis öttevény. Előttünk a természet, mely számtalan tüneményeinek szünet nélküli mozgalmasságával beszél értelmünkhöz; ez az igazi könyv, mely bennünket hívogat, hogy tanulmányozzuk, s melyben egyszerre olvashatjuk azt, a mit nekünk az emberi tolmácsok többkevesebb világossággal mondanak el, meg azt is, a mit senki sem képes előttünk kinyilvánítani. A természet ölen a tanulmányozás

* Reclus úr szíves volt „la Terre“ című művének magyar kiadásához egy külön előszót írni, mely a természet vizsgálásáról oly megkapó igazsággal és hazánk földéről oly költői szépséggel nyilatkozik, hogy jónak láttuk azt Közlönyünk hasábjain nagyobb körben is megismertetni.

SZERK.

egybeolvad az élettel; egyidejűleg kereng ereinkben a vér és vésődik agyunkba a gondolat.

S a Földnek e nagy könyvében, mily nagyszerű és büszkén írott egy lap Magyarország lapja! A hegyek óriás amfiteátróm-ként környezik az országot és mindegyikök más-más korszakáról regél a Föld történetének. Itt egy rétegzet lassan rakódott le, amott egy-egy tömeg hirtelen repedéseken át nyitott magának útát. Itt a lejtők szelídek, alig szakgatják meg vagy csak folytatják a mezőség hullámzatát; amott bércfalakká merednek föl, melyeket alpesi erdők és lappföldi zuzmók borítanak; föltartóztatják a küzködő szelektől feljök sodort felhőket, kiragadják belőlök a villámot és a szélvész esőt, s a légkör láthatatlan páráit esillogó hóvá változtatják.

A Kárpátok övezte hatalmas medenczében hosszú ottléte nyomait hagyta hátra a tenger. Tenger tölté be egykor e síkságot, s itt egy tó, amott egy mocsár emlékeztet sós vizével a hajdani óceánra. S a Duna, mely két nagy kanyarodását a magyar síkságon írja le, nem csodálatos példája-e a folyam-élet tüneményeinek: főveny- és iszap-hordás, zátony- és szigetképződés, kigyózó folyás, elágazás, áradások, jégzajlás és fölfelé folyás? A mint a kazáni sötét szorosba benyomul s nesztelenül tova siklik azon kőszálak tövében, melyek egykor útját szegék, úgy tetszik, hogy a viaskodás az elemek közt csak alig-alig hogy elcsöndesedett. A bérc mintha csak most szakadt volna át, s a beltenger mintha csak most válnék folyóvá; de omolják be egy hegyfal, s a Duna újra a régivé alakul, hogy tengerül hömpölyögjön a mögötte levő síkságon.

E csodálatos kép előtt melyik szerző ne esnék, hegyekről és folyókról írva, kísértetbe, hogy könyvét fölkapja s beledobja az előtte elfutó folyamba? Ki ne örülne, látva, hogy könyvét ez örvénylő habok nyelik el? S ime a fordító urak mégis készek könyvemet a Dunából kihalászni s lapjait kiszárogatni. Ám olvassák tehát, de ne tegye le a nélkül senki, hogy tekintetét megint ne a dicső, az élő Földre fordítsa.

(Az eredeti kéziratból fordította Király Pál.)

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedély — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhatsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.